

**הכנסת
הלשכה משפטית**

**היועצת המשפטית
לוועדת החוץ והביטחון**

ירושלים, ג' בניסן התשפ"א
16 במרץ 2021

לכבוד

חברי ועדת החוץ והביטחון

נכבדי,

הנדון: בקשת הממשלה לאשר את הכרזת הממשלה על הסמכת השב"כ לבצע פעולות סיוע

במסגרת המאמץ הלאומי לצמצום התפשטות נגיף הקורונה החדש –

סקירה משפטית

1. ביום 17.3.2021 צפויה ועדת החוץ והביטחון לקיים דיון בנושא בקשת הממשלה מיום 14.3.2021 לאשר את הכרזת הממשלה על הסמכת השב"כ לבצע פעולות סיוע במסגרת המאמץ הלאומי לצמצום התפשטות נגיף הקורונה החדש.
2. בהחלטתה, מבקשת הממשלה להסמיך את השב"כ לתקופה של 14 ימים, מיום 14.3.2021 ועד יום 28.3.2021. ההכרזה פורסמה ברשומות.

א. פרטי החלטת הממשלה ופסק הדין שניתן בבג"ץ ביום 1.3.2021

3. ממועד חקיקת החוק ביום 20.7.2020 בנוסחו הנוכחי, ועד ליום 13.3.2021, עמדו בתוקפן הכרזות ממשלה באופן רציף שחלו במנגנון גורף, כלומר השב"כ היה מוסמך לבצע פעולות סיוע לגבי כל החולים המאומתים במהלך כל התקופה.
4. החוק נחקק במקור כהוראת שעה לחצי שנה, והיה אמור לפוג ביום 20.1.2021. אולם, בשל התפזרות הכנסת ה-23, לפי הוראות סעיף 38 לחוק-יסוד: הכנסת, מוארך תוקפו של החוק באופן אוטומטי עד לתום שלושה חודשים מיום השבעתה של הכנסת ה-24, כלומר תוקפו של החוק מוארך עד ליום 6.7.2021.
5. הוועדה קראה לממשלה להגיש הצעת חוק להארכת תוקפו של ההסדר, ולא להסתמך על ההארכה האוטומטית מכוח חוק-יסוד: הכנסת, כדי שניתן יהיה לבחון מחדש את ההסדר כולו ולערוך בו שינויים אם הכנסת תראה לנכון.
6. למרות קריאת הוועדה, הממשלה המשיכה להכריז על הסמכת השב"כ לפי החוק והודיעה שלא תגיש הצעת חוק חדשה, אלא תסתמך על ההארכה האוטומטית של החוק עד לחודש יולי 2021.

7. ביום 1.3.2021 ניתן פסק דין בבג"ץ 6732/20 האגודה לזכויות האזרח נ' הכנסת ואח' בו נקבע כי :

"ככל שהממשלה תבחר להמשיך להסתייע בשב"כ בהתאם לחוק הסמכת השב"כ היא לא תוכל לעשות כן באופן גורף ויהיה עליה לגבש קריטריונים אובייקטיביים בכל הנוגע להיקף ההסתייעות בשב"כ, שייקבעו בהתבסס על השיקולים המנויים בחוק ובשים לב למשמעויות הנגזרות מהארכת תוקפו של החוק מכוח סעיף 38 לחוק-יסוד : הכנסת".

8. כמו כן, קבע בית המשפט כי את הקריטריונים האלה, יש להציג בפני ועדת החוץ והביטחון וכן לפרסמם בפומבי. "מטרתם לשים קץ לפרקטיקה לפיה ההסתייעות בשב"כ נעשית באופן גורף וללא התאמה למערך הבדיקות והחיסונים, לנתוני התחלואה ולכלים הנוספים הנתונים לממשלה לצורך התמודדות עם הנגיף. לשם גיבוש הקריטריונים האמורים, קבע בית המשפט תקופת התארגנות כך שהמועד האחרון לגיבושן יהא 14.3.2021, וכי ממועד זה ואילך, תוגבל בכל מקרה הסמכת השב"כ רק לאותם מקרים שבהם החולה המאומת אינו משתף פעולה בחקירה האפידמיולוגית, או שלא מסר כלל דיווח על מגעים...".

מצ"ב לסקירה זו תמצית הסוגיות שעלו בפסק הדין.

ב. החלטת הממשלה המונחת על שולחן הוועדה

9. הסמכת השב"כ שהיתה בתוקף בעת מתן פסק הדין פקעה ביום 3.3.2020. ביום 4.3.2021 הכריזה הממשלה על סמכת שירות הביטחון הכללי וזאת רק עד ליום 13.3.2020, כאשר בתקופת מעבר זו גיבשה הממשלה קריטריונים בהתאם להחלטת בג"ץ. לאור פסק הדין, ביום 13.3.2021 בחצות הופסקו פעולות הסיוע לגבי כל החולים המאומתים. ביום 14.3.2021 החליטה הממשלה להכריז על הסמכת השב"כ בהתאם לקריטריונים שגיבשה וזאת עד ליום 28.3.2021. ההכרזה פורסמה ברשומות ביום 15.3.2021. נציין כי ביום 14.3.2021 לא היה באפשרות משרד הבריאות להעביר פרטי חולים ממשרד הבריאות לשירות.

10. החלטת הממשלה הנוכחית מבקשת לקבוע כי פעולות הסיוע של השב"כ לא יבוצעו באופן גורף, על כל החולים המאומתים, אלא רק בתנאים מסוימים וקבעה כי מעתה ואילך ניתן להסתייע בשב"כ בהתאם לשני קריטריונים אלה :

א. הקריטריון הראשון מגביל את הסמכת השב"כ רק לאותם מקרים שבהם חולה מאומת לא דיווח בחקירה האפידמיולוגית על אף אדם שבא עימו במגע קרוב בתקופה הרלוונטית על פי החוק ("אפס מגעים") או שלא ניתן היה ליצור קשר עם החולה המאומת או לערוך לו חקירה אפידמיולוגית מסיבה אחרת.

קריטריון זה מצמצם את קבוצת החולים המאומתים שלגביהם, בנסיבות מסוימות, ניתן להסתייע בשב"כ.

ב. הקריטריון השני קובע כי הסתייעות בשב"כ, בנוגע לחולים המאומתים המפורטים לעיל, **תתאפשר** רק כאשר, יתקיימו שני התנאים הבאים **במצטבר** :

"(1) מספר החולים ליום לא ירד מסך של 1,000 חולים ביום בממוצע לשלושה שבועות;

ובנוסף –

(2) תרומתן הבלעדית של פעולות הסיוע של השירות, כהגדרתן בחוק, לא פחתה מ – 5% מכלל החולים שאובחנו במשך שלושה שבועות, בעת שהיקף התחלואה יציב", שמשמעותו אי שינוי של יותר מ-20% במספר החולים משבוע לשבוע.

קריטריון זה מתייחס להיבטים שונים בהיקף התחלואה ותרומתו הבלעדית של השב"כ באיתור מגעים שהתגלו לאחר מכן כחולים.

11. החלטת בג"ץ מצמצמת באופן ניכר את המשך ההסתייעות בשב"כ וקובעת כי משרד הבריאות יוכל להמשיך להסתייע בשב"כ רק כאשר מתגלים קשיים שונים במהלך חקירה אפידמיולוגית של חולה מאומת או כאשר לא ניתן לערוך לחולה חקירה. עיקרון זה קיבל ביטוי בהחלטת הממשלה. בנוסף על כך, הממשלה קבעה שני תנאי סף מצטברים כאשר תנאי אחד מתייחס להיקף התחלואה והתנאי השני מתייחס לתרומתו הבלעדית של השב"כ באיתור מגעים שהתגלו אח"כ כחולים. רק בהתקיים שני תנאים אלו, ניתן להסתייע בשב"כ לגבי אותם חולים מאומתים שבמהלך החקירה האפידמיולוגית שלהם התגלו קשיים.

12. בהתאם להוראות סעיף 3א לחוק הסמכת השב"כ על הוועדה לדון בהכרזת הממשלה, וזאת, תוך חמישה ימים מיום פרסומה ברשומות. בהתאם לחוק, הוועדה יכולה לאשר את ההכרזה, לא לאשרה או לאשרה לתקופה קצרה יותר. בנוסף, בהתאם לאמור בפסק הדין, על הממשלה להציג את הקריטריונים בפני ועדת החוץ והביטחון.

הכרזות הממשלה ואישורי ועחו"ב עד היום

13. ממועד חקיקת החוק, ביום 1.7.2020, ועד היום, עמדו בתוקפן הכרזות ממשלה באופן רציף, כך שלמעשה השב"כ היה מוסמך לבצע פעולות סיוע במהלך כל התקופה.

14. להלן ההכרזות שניתנו עד כה :

הכרזות הממשלה	היקף ההסמכה – גורף (חל על כל החולים המאומתים) או מצומצם?	אישור ועדת החוץ והביטחון
21.7.2020 – 1.7.2020 (כהוראת מעבר בחוק עצמו)	גורף	(לא נדרש)

(בהוראת מעבר בחוק עצמו נקבע שיראו כאילו ניתן אישור)	גורף	11.8.2020 – 21.7.2020 (כהוראת מעבר בחוק עצמו)
(לא נדרש – סעיף 3א לחוק הסמכת השב"כ)	גורף	1.9.2020 – 12.8.2020
ההכרזה אושרה ע"י הוועדה ב-6.9.2020 לתקופה של 14 ימים (עד 16.9), ולא 21 ימים (עד 22.9) כפי שביקשה הממשלה	גורף	16.9.2020 – 2.9.2020
(לא נדרש – סעיף 3א לחוק הסמכת השב"כ)	גורף	7.10.2020 – 17.9.2020
ההכרזה אושרה ע"י הוועדה ב-12.10.2020 לתקופה של 21 ימים כפי שביקשה הממשלה	גורף	28.10.2020 – 8.10.2020
(לא נדרש – סעיף 3א לחוק הסמכת השב"כ; התקיים דיון בוועדה ב-2.11.2020 אך לא התקיימה בו הצבעה)	גורף	18.11.2020 – 29.10.2020
ההכרזה אושרה ע"י הוועדה ב-23.11.2020 עד ליום 03.12.2020 (כולל) ולא 21 ימים (עד 9.12) כפי שביקשה הממשלה	גורף	9.12.2020 – 19.11.2020
ההכרזה אושרה ע"י הוועדה ב-8.12.2020 לתקופה של 14 ימים כפי שביקשה הממשלה	גורף	17.12.2020 – 04.12.2020
(לא נדרש – סעיף 3א לחוק הסמכת השב"כ)	גורף	7.1.2020 – 18.12.2020
ההכרזה אושרה ע"י הוועדה ב-12.1.2021 עד ליום 20.1.2021 (כולל) ולא 21 ימים (עד 28.1.2021) כפי שביקשה הממשלה	גורף	28.1.2021 – 08.1.2021
(לא נדרש – סעיף 3א לחוק הסמכת השב"כ)	גורף	21.1.2021-10.2.2021
ההכרזה אושרה ע"י הוועדה ב-15.2.2021 לתקופה של 21 ימים כפי שביקשה הממשלה	גורף	11.2.2021-3.3.2021
(לא נדרש – סעיף 3א לחוק הסמכת השב"כ)	גורף	4.3.2021-13.3.2021
לפי החלטת הוועדה בדיון הקרוב	מצומצם	14.3.2021-28.3.2021

ג. נקודות לדיון

15. ראשית, ככל הכרזה אחרת של הסמכת השב"כ בעבר, בה דנה הוועדה, על הוועדה לשוב ולבחון את הצורך בהמשך ההסתייעות בשב"כ.

16. שנית, בפסק דינו קבע בג"ץ כי על הממשלה להציג את הקריטריונים שתקבע בפני ועדת החוץ והביטחון. לפיכך אנו מציעים כי הוועדה תבחן את הקריטריונים המוצעים בהחלטת הממשלה, תבחן האם ישנם קריטריונים נוספים שאולי נכון היה לכלול בהחלטת הממשלה, ותתן את דעתה לאופי הקריטריונים הנוספים שבדעת הממשלה לכלול בהחלטתה בעתיד. כמו כן, מוצע כי הוועדה תבקש ממשרד הבריאות דיווחים נוספים שיכללו בדיווח השבועי לוועדה, וזאת על מנת שיהיה בפניה מסד נתונים שיסייע לה בהחלטותיה בעתיד.

17. לעניין הקריטריונים שקבעה הממשלה בהחלטתה, אנו מציעים כי יינתן דגש לשאלות הבאות:

א. בהחלטת הממשלה נקבע כי "בקשות לקבלת סיוע כמפורט בסעיף 6 לחוק, יועברו לשירות רק בנודע לחולה אשר לא דיווח בחקירה אפידמיולוגית על אף אדם שבא עימו במגע קרוב בתקופה הרלוונטית לפי החוק (0 מגעים)" או בנוגע לחולה שלא ניתן היה ליצור עימו קשר או לערוך לו חקירה אפידמיולוגית מסיבה אחרת".

לעניין זה, מוצע לברר כיצד ייקבע במערך החקירות האפידמיולוגי כי לא ניתן ליצור קשר עם חולה, או שלא ניתן לערוך לו חקירה אפידמיולוגית אנושית "מסיבה אחרת"? מי יהיה הגורם המוסמך לקביעה זו?

ב. מוצע לבחון ולחדד את דרך החישוב לתנאי ההסתייעות שנקבע בהחלטת הממשלה לפיו "מספר חולים שהתגלו באמצעות פעולות הסיוע של השב"כ בלבד מבין כלל החולים שאובחנו במשך שלושה שבועות לא פחת מ- 5% במשך שלושה שבועות רצופים, בעת שהיקף התחלואה יציב".

(1) מאחר ותנאי זה הוא תנאי סף להסתייע בשב"כ יש לוודא כי דרך החישוב היא ברורה.
(2) כמו כן, לעניין "היקף תחלואה יציב" ישנה התייחסות ל"שינוי של יותר מ-20% במספר החולים". מאחר ו"שינוי" יכול לכלול גם עלייה במספר החולים אך גם ירידה במספר החולים, מוצע לברר האם הכוונה היא רק לעלייה של 20% במספר החולים.

18. האם היה ניתן לקבוע קריטריונים נוספים בהחלטת הממשלה?

א. **מדוע לא הוכלל קריטריון אשר מצביע על הקשר בין מספר המתחסנים לבין ההסתייעות בשירות הביטחון הכללי** – סוגיה זו עלתה בדיונים קודמים של הוועדה וזאת לאור ההנחה כי מי שהתחסן אינו חב בחובת בידוד כפי שעלה בדיונים קודמים. גם בפסק הדין מתייחס בית המשפט לעניין זה באומרו כי את הקריטריונים יש להתאים, בין היתר, גם למערך הבדיקות והחיסונים על מנת שההסתייעות בשב"כ לא תעשה באופן גורף.

ב. **מודע לא הוכלל קריטריון המתייחס לחולים קשים**: במסמכי הרקע שהועברו לעיון הוועדה, מצוין כי לעמדת השב"כ "מספר החולים קשה יהווה קריטריון להמשך הפעלת סיוע השב"כ - ללא חולים קשים מדובר במחלה ככל מחלה מדבקת אחרת".

19. קריטריונים להסתייעות בשירות הביטחון הכללי במבט צופה פני עתיד

- א. בחומר הרקע שנמסר לוועדה צויין כי בעתיד לבוא, יתווסף קריטריון נוסף, בנוסף לקריטריונים לעיל, לפיו הסיוע יופעל בנוגע למאומתים אשר דיווחו על 1-2 מגעים אלא אם כן המתחקר יעריך כי הללו שיתפו פעולה באופן סביר, או במצב שבו מאומתים דיווחו על 3-5 מגעים רק אם המתחקר יעריך כי לא שיתפו פעולה באופן סביר.
- ב. לעמדתנו, קריטריון עתידי זה נכון שייבחן בזהירות מכיוון שבעוד שהקריטריונים שנקבעו עתה בהחלטת הממשלה הם קריטריונים אובייקטיביים, קריטריון זה הוא סובייקטיבי ונתון לשיקול דעתו של החוקר. מוצע לבחון כיצד מבקשת הממשלה ליישם קריטריון זה.
- ג. בנוסף, לעמדתנו נכון לקבוע מנגנון השגה על קביעה כאמור של מערך החקירות האפידמיולוגי.

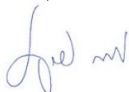
20. דיווחים עתידיים:

לאור הקריטריונים שנקבעו בהחלטת הממשלה, אנו ממליצים כי גם הנתונים הבאים יימסרו לוועדה, בדיווחים השבועיים:

1. מספר החולים אשר לא דיווחו במסגרת החקירה האפידמיולוגית על אף אדם שבאו עימו במגע קרוב בתקופה הרלוונטית על פי החוק כלומר, מספר החולים שדיווחו על "אפס מגעים".
2. מספר החולים הממוצע היומי לאותו שבוע מדווח.
3. לעניין "היקף תחלואה היציב" - מספר החולים השבועי ושיעור השינוי השבועי בין השבוע המדווח לשבוע שקדם לו.

הצוות המשפטי לוועדה עומד לרשותכם בכל שאלה.

בברכה,

מירי פרנקל-שור, עו"ד

נספח: תקציר פסק הדין שניתן בבג"ץ ביום 1.3.2021

ביום 1.3.2021 ניתן פסק דין בבית המשפט העליון ב-4 עתירות שהוגשו נגד חוק הסמכת השב"כ.

תוצאת פסק הדין – מה החליט בית המשפט

1. **דעת הרוב (השופטים חיות, מלצר, הנדל, עמית, ברק-ארז, ברון):** יש לקבל את העתירה באופן חלקי, כך שהחוק לא יבוטל, אך אם הממשלה תבחר להמשיך להסתייע בשב"כ לאחר יום 14.3.2021, יהיה עליה לגבש קריטריונים אובייקטיביים, מדידים, שקופים ובררים להפעלת שיקול דעתה, בהתאם לשיקולים המנויים בחוק; ובכל מקרה, החל מיום 14.3.2021 תוגבל אפשרותה של הממשלה להסמכת השב"כ רק למקרים שבהם החולה המאומת לא משתף פעולה בחקירה האפידמיולוגית, או שלא מסר דיווח על מגעים.
2. **דעת המיעוט (השופט סולברג):** יש לדחות את העתירה.

נימוקי השופטים – השאלות שבהן דן בית המשפט

3. האם הסמכת השב"כ לבצע איכונים של חולי קורונה ומי שבא עימם במגע קרוב פוגעת בזכות החוקתית לפרטיות?

- כל השופטים, פה אחד: כן, הפגיעה בזכות לפרטיות היא קשה ועמוקה.

4. האם הסמכת השב"כ לעסוק בסוגיה אזרחית היא בעייתית?

- **דעת הרוב (השופטים חיות, מלצר, הנדל, עמית, ברק-ארז, ברון):** הסמכת השב"כ להפעיל אמצעי מעקב אחרי אזרחים ותושבים, במנגנון שאינו שקוף באופן מלא, היא בעייתית וחריגה, ויש להיזהר מכך שתתקבע כנורמה ואולי אף תחרוג לתחומים נוספים. ככל שחולף הזמן, יש לחתור לעשות כל מה שנדרש כדי להפסיק, או לכל הפחות לצמצם למינימום ההכרחי בלבד, את הצורך בהסמכת השב"כ לעיסוק בתחום שאינו בליבת עיסוקו.
- **השופט סולברג (דעת מיעוט):** הפגיעה בפרטיות שנגרמת ע"י השב"כ דווקא פחותה במובנים מסוימים מזו הנגרמת ע"י חקירה אפידמיולוגית, מכיוון שהיא נעשית ברובה באופן אוטומטי, מעורבים בה רק קומץ של אנשים, ומנגנוני מחיקת המידע בה מפותחים יותר.

5. האם החוק הוא מידתי?

- **דעת הרוב (השופטים חיות, מלצר, הנדל, עמית, סולברג, ברק-ארז):** כן, החוק הוא מידתי, ניכר שהכנסת עשתה מאמץ לצמצם את הפגיעה החמורה בפרטיות: החוק נקבע כהוראת שעה לחצי שנה בלבד; בחוק נקבעו אילו שיקולים על הממשלה לשקול בעת החלטתה אם להסמיך את השב"כ, במטרה שהחלטת הממשלה תהיה מידתית – כולל בחינת החלופות, והתועלת מול הנזק; בחוק נקבע

גם מגנון פיקוח פרלמנטרי רציף, וחובות דיווח שבועיות לוועדת החוץ והביטחון; נקבעו גם הוראות בנוגע לשמירת המידע ומחיקתו; ועוד.

- **השופטת ברון (דעת הרוב לעניין התוצאה, דעת יחיד לעניין הנימוק):** החוק עצמו אינו חוקתי, והיה נכון לתת בעניינו "התראת בטלות", מכיוון שהמדינה לא באמת מנסה לפתח חלופות, הנזק שנגרם עולה על התועלת השולית שמתקבלת מהשימוש באמצעי השב"כ, וגם על אף הפיקוח הפרלמנטרי המובנה בחוק, לוועדת החוץ והביטחון אין אפשרות לשנות את היקף הסמכת השב"כ, והדבר מותיר כוח רב מדי בידי הממשלה.

6. **כיצד משפיעה ההארכה האוטומטית של החוק עקב התפזרות הכנסת על המידתיות של המנגנון?**

- **כל השופטים, פה אחד:** החוק נחקק במקור כהוראת שעה לחצי שנה, והכנסת נמנעה במכוון מלקבוע אפשרות להאריך אותו ללא צורך בתיקון חקיקה חדש, כדי שלאחר חצי שנה ניתן יהיה לקיים בחינה מחודשת ומעמיקה במסגרת הליך חקיקה מלא. ההארכה האוטומטית של החוק בשל התפזרות הכנסת מאריכה אותו בחצי שנה נוספת, והדבר יוצר קושי מכיוון שמדובר בהסדר פוגעני וחריג, שנקבע בכוונה בחקיקת חירום זמנית. לכן, **הבחירה של הממשלה שלא להניח הצעת חוק חדשה, אלא להסתמך על ההארכה האוטומטית של החוק הקיים, מטילה על הממשלה נטל מוגבר לבחון את המשך ההצדקה להסתייע בשב"כ ומובילה לכך שיש לצמצם את חופש הפעולה של הממשלה ביישום החוק.**

7. **האם נפל פגם בהחלטות הממשלה להסמיך את השב"כ לבצע איכונים לפי החוק?**

- **דעת הרוב (השופטים חיות, מלצר, עמית, ברק-ארז, ברון):** קשה לבחון את הפעלת שיקול הדעת של הממשלה בהחלטות ההסמכה עד כה, מכיוון שהממשלה לא קבעה קריטריונים מדידים וברורים לשאלה כיצד היא מיישמת את השיקולים הכלליים שקבעה הכנסת בגוף החוק. לא ברור מהו המשקל שייחסה הממשלה לכל שיקול, ולא ברור אם נלקחו בחשבון השינויים שהתרחשו בתמונת המצב של התפשטות הנגיף – בין היתר, השינויים במערך הבדיקות, במערך החקירות האפידמיולוגיות, במערך החיסונים, התפשטות הווריאנטים של הנגיף, שינויים ביעילות כלי השב"כ ועוד. למרות שינויים אלה, החלטות הממשלה נותרו גורפות וחלו על כל החולים המאומתים, מבלי שניכר מהחלטות הממשלה כי השינויים בכלל נלקחו בחשבון.
- **לכן, על הממשלה לנקוט בצעדים משמעותיים שיגבילו את המשך הפעלת שיקול הדעת שלה, ובכלל זה עליה לגבש קריטריונים מדידים, ברורים ואפקטיביים, בהתאם לשיקולים שקבעה הכנסת בגוף החוק, שיקבעו את היקף ההסתייעות בשב"כ, ובכל מקרה עליה להספיק את ההסתייעות הגורפת בשב"כ לגבי כל החולים המאומתים.**
- **השופט הנדל (דעת רוב לעניין התוצאה, דעת יחיד לעניין הנימוק):** החוק מתווה מדריך מפורט לממשלה להפעלת שיקול דעתה בעת הסמכת השב"כ, ואין צורך לחייב את הממשלה לקבוע קריטריונים נוקשים יותר.
- **השופט סולברג (דעת מיעוט לעניין התוצאה):** אמנם, ספק אם הממשלה אכן שקלה את כל השיקולים הרלוונטיים, בהינתן השינויים שהתרחשו במהלך הזמן, וברור שעל הממשלה להתאים את החלטות לצורכי השעה; אולם, לא בטוח שנכון לחייב את הממשלה לגבש קריטריונים, מכיוון שהחוק כבר מונה שיקולים שעל הממשלה לשקול וגם קובע פיקוח פרלמנטרי הדוק. בנוסף, לא

בטוח שנכון שאמצעי השב"כ יופעל רק כלפי מי שלא מדווח על מגעים או לא משתף פעולה בחקירה
האפידמיולוגית, מכיוון שהדבר עלול להפוך את כלי השב"כ למעין כלי "ענישה".